

Rivierenlandschap 2010

Infoblad Beheer en herstel van Kievitsbloemlanden

Eisen die de kievitsbloem stelt

- matig voedselrijk,
- regelmatige sedimentverversing,
- liever geen zand,
- liefst klei,
- optimaal op zavel,
- matig droog tot nat (niet heel nat en laag, maar ook niet hoog en droog),
- graslanden, rietruigtes of bos,
- bij voorkeur 's winters onder water (of in elk geval eens in de paar jaar), in april droogval lend en 's zomers verdrogend
- gedempt watersysteem,
- veel habitatvariatie,
- hommelvriendelijk beheer,
- liever tweemaal hooien dan een maal hooien plus nabeweiding,
- kieming liefst op kale grond, slecht op vervulde grasmat (bij oudere planten is ver-vilting geen probleem).

**Voor het beheer van
kievitsbloemlanden
moet je naar het
hele systeem kijken**

Hommels

Bij het beheer van kievitsbloemen spelen de hommels en de schimmel *Pythium* (verwelkingsziekte) een belangrijke rol. Als de bloem door een hommels wordt bezocht, vindt er kruisbestuiving plaats. Als hij niet door hommels bevrucht wordt, kan de bloem soms zichzelf bestuiven (maar dit gebeurt vaak ook niet). Bloemen die door hommels bestoven zijn, zijn veel minder gevoelig voor verwelkingsziekte (52% van de hommelsbestoven bloemen sterft tegenover 92% van de niet-hommelsbestoven bloemen). Een hommelsvriendelijke omgeving is dus bevorderlijk voor een gezonde populatie kievitsbloemen. Hommelkoninginnen overwinteren op een droge plek, en foerageren in een straal van 1750 meter. Daarbij brengen ze 1000-2500 bloembezoeken per dag. Het is dus zaak om op voldoende korte afstand droge hommelsoverwinteringsplaatsen te creëren, door stobben te laten liggen of hopen zand.

Pythium

Verwelkingsziekte, veroorzaakt door de schimmel Pythium, slaat dus harder toe als de bloemen niet door hommels bestoven zijn. Maar de ziekte hangt ook samen met de grondwaterstand. Droge bodems warmen sneller op, waardoor de verwelkingsziekte omvangrijker voorkomt dan bij natte bodems die langer koud blijven.

Populatieverdeling

Wilde kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*) bloeien pas na 8 jaar. In veel populaties is er sprake van vergrijzing, vindt er geen verjonging plaats. Optimaal is een populatieverdeling van 1:2:3 (de vegetatieve jonge 'zwaar-

den': de vegetatieve middeloude 'kandelaars': bloeiende planten). Het beste voor een kievitsbloemgrasland is een gedempt watersysteem met veel lokale habitat-variantie, en traditioneel, hommelvriendelijk beheer.

Hooi strooien

Om de verspreiding van kievitsbloem te bevorderen, is het een idee om hooi te strooien. Om faunaversaling tegen te gaan, is het daarbij belangrijk om altijd hooi te nemen uit het eigen stroomgebied, zodat die zaden er in theorie bij inundatie ook op natuurlijke wijze hadden kunnen komen.

Meer informatie:
albert.corporaal@wur.nl

RIVIERLANDSCHAP (benedenstrooms regenrivier)

